

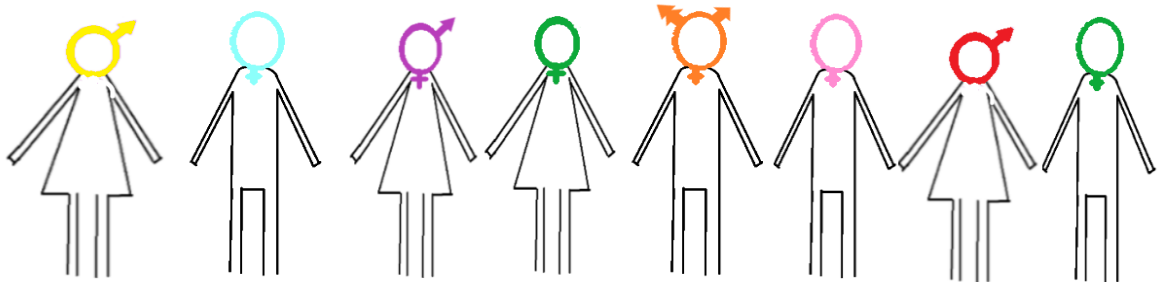
ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΗ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΗ

Επιστημονικά Υπεύθυνη:

Χαρίκλεια Πίτσου

ΕΔΙΠ, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας Πανεπιστημίου
Πατρών

Αναπληρώτρια Επιστημονικά Υπεύθυνη:

Θεώνη Μαυρόγιαννη

ΕΔΙΠ, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας Πανεπιστημίου
Πατρών

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΣΕ ΠΟΙΟΥΣ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	3
2. ΣΚΟΠΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	3
3. ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	6
4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	7
5. ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ.....	12
6. ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ	12
7. ΈΝΑΡΞΗ - ΔΙΑΡΚΕΙΑ	13
9. ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ	15

1. ΣΕ ΠΟΙΟΥΣ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς, ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, φοιτητές/τριες, γονείς καθώς και σε όποιον/α ενδιαφέρεται να αποκτήσει εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες στα ανθρώπινα δικαιώματα και στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Σκοπός του προγράμματος είναι η ολοκληρωμένη εκπαίδευση των συμμετεχόντων/ουσών στα ανθρώπινα δικαιώματα και στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση. Οι δύο αυτές κεντρικές έννοιες αλληλοεμπλέκονται.

Καθώς η έννοια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι πολυδιάστατη επιδιώκεται η εστίαση σε ζητήματα που άπτονται στις μη διακρίσεις ως προς την ταυτότητα του φύλου και του σεξουαλικού προσανατολισμού. Η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση αποτελεί δικαίωμα του κάθε ατόμου καθώς συνδέεται με άμεσο τρόπο με την προάσπιση της ψυχικής και σωματικής υγείας του. Η προάσπιση των πτυχών του δικαιώματος στην υγεία αποτελεί θεμέλιο μιας κοινωνίας η οποία προάγει το σεβασμό της αξίας κάθε ατόμου και υπερασπίζεται την ελεύθερη ανάπτυξή του υιοθετώντας πολιτικές και πρακτικές που αίρουν τις διακρίσεις λόγω ταυτότητας φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού.

Η ολοκληρωμένη σεξουαλική εκπαίδευση αποτελεί στοιχείο της ολόπλευρης ψυχοσωματικής εξέλιξης του κάθε ατόμου. Προστατεύει ιδιαίτερα τα παιδιά και τους/τις εφήβους/ες και συμβάλλει στην οικοδόμηση μιας ασφαλέστερης κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς, στην καταπολέμηση της βίας, στην πρόληψη της κακοποίησης και των διακρίσεων και στην προώθηση του σεβασμού της διαφορετικότητας. Μέσω της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης τα παιδιά και οι έφηβοι/ες γνωρίζουν τα δικαιώματά τους, μαθαίνουν να σέβονται και να προασπίζουν τα δικαιώματα των άλλων όπως και τα δικά τους, προστατεύουν την υγεία τους ψυχική και σωματική, προάγουν την προσωπική τους ευημερία, υιοθετούν μια θετική στάση απέναντι στη σεξουαλικότητα και τις σχέσεις και αποκτούν δεξιότητες όπως η αυτοεκτίμηση, η κριτική σκέψη και η ικανότητα λήψης αποφάσεων.

Η σεξουαλικότητα είναι αναπόσπαστο μέρος της ανθρώπινης ζωής. Τα παιδιά και οι έφηβοι/ες έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν αξιόπιστες, επιστημονικές και ολοκληρωμένες πληροφορίες και γνώσεις για τη σεξουαλικότητα και να ενημερώνονται για το σώμα τους, τα δικαιώματά τους, την ισότητα των φύλων και τις υγιείς σχέσεις.

Οι στόχοι της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης είναι να αποκτήσουν τα παιδιά και οι έφηβοι/ες γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις και να εμφορούνται από αξίες που θα τους καθιστούν ικανούς/ες να προστατεύουν την υγεία, την ευημερία και την αξιοπρέπειά τους, να αναπτύσσουν υγιείς κοινωνικές και σεξουαλικές σχέσεις και να διασφαλίζουν την προστασία των δικαιωμάτων τους καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους.

Η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση στο σχολικό πλαίσιο είναι σήμερα ακόμη πιο απαραίτητη, καθώς τα παιδιά και ιδιαίτερα οι έφηβοι/ες λαμβάνουν πληροφορίες μέσω του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Οι παραπάνω πηγές σε αρκετές περιπτώσεις δεν μεταφέρουν ορθά στοιχεία και δεν συμβάλλουν στην προστασία των δικαιωμάτων. Καθώς η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση καλύπτει σημαντικά ζητήματα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η προσέγγιση της υπό την οπτική τους έχει ιδιαίτερη σημασία. Προς τούτο, είναι σημαντικό οι εκπαιδευτικοί αλλά και όσοι/ες εμπλέκονται στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση να λαμβάνουν επαρκή και εξειδικευμένη κατάρτιση.

Η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση δεν οφείλει να περιλαμβάνει αξιολογικές κρίσεις ή να δαιωνίζει προκαταλήψεις και στερεότυπα. Οφείλει να εξοπλίσει τα παιδιά και τους/τις εφήβους/ες με γνώσεις και δεξιότητες ώστε να συνειδητοποιήσουν την σημαντικότητα της υγείας και της ευημερίας τους. Με τον τρόπο αυτό θα συμβάλλουν στη δημιουργία σχέσεων που βασίζονται στο σεβασμό καθώς οι εκπαιδευόμενοι/ες θα έχουν κατανοήσει πόσο σημαντική είναι η εξασφάλιση της προστασίας των δικαιωμάτων τους καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Προϋπόθεση απαραίτητη της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης είναι από τη μια να διακρίνεται από περιεχόμενο επιστημονικά ακριβές και προσαρμοσμένο στην ηλικία των παιδιών και των εφήβων και από την άλλη η εφαρμογή της να υλοποιείται με την κατάλληλη μεθοδολογία.

Η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση είναι, επίσης, σημαντική για την πρόληψη της παιδικής/εφηβικής κακοποίησης, του διαδικτυακού εκφοβισμού, της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και της βίας με βάση το φύλο και το σεξουαλικό προσανατολισμό. Και τούτο διότι συμβάλει στην εκπαίδευση για την ισότητα των φύλων, στην προώθηση

των μη στερεότυπων ρόλων των φύλων, στον αμοιβαίο σεβασμό, στη συναίνεση στις σεξουαλικές σχέσεις, στη μη βίαιη επίλυση συγκρούσεων στις διαπροσωπικές σχέσεις και στο σεβασμό των άλλων ανεξαρτήτων των χαρακτηριστικών που φέρουν. Τα παιδιά και οι έφηβοι/ες αλλά και οι επαγγελματίες της εκπαίδευσης είναι απαραίτητο να βοηθηθούν για να κατανοήσουν ζητήματα που άπτονται του φύλου προκειμένου να είναι ικανοί/ες να υποστηρίξουν τις επιλογές τους σε ζητήματα διαφορετικότητας άρροντας προκαταλήψεις και στερεότυπα.

3. ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος οι συμμετέχοντες/ουσες θα είναι σε θέση κυρίως όσοι/ες εργάζονται στο χώρο της εκπαίδευσης να εφαρμόζουν προγράμματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης υπό την οπτική των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Θα έχουν κατανοήσει τον ρόλο της εκπαίδευσης, της οικογένειας και της ευρύτερης κοινότητας στην ενδυνάμωση των μαθητών/τριών σε θέματα που σχετίζονται με την κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξή τους. Το σεμινάριο βασισμένο σε μια περιεκτική προσέγγιση στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση δίνει έμφαση στο θεωρητικό πλαίσιο και στη διδακτική μεθοδολογία της σεξουαλικής αγωγής στο σχολείο σε συνδυασμό με τη μεθοδολογία της εκπαίδευσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ειδικότερα, βασίζεται σε μια καθολική διάσταση του φύλου και στην αποφυγή του ρατσισμού, της ενοχοποίησης και του αποκλεισμού, αποτινάσσοντας ταμπού και αποδομώντας τους κοινωνικούς και πολιτιστικούς μύθους σχετικά με τους ρόλους των φύλων και το σεξουαλικό προσανατολισμό, που δύνανται να λειτουργήσουν ως παράγοντες ανασταλτικοί στην υλοποίηση της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης.

Πιο συγκεκριμένα, οι συμμετέχοντες/ουσες θα είναι σε θέση να:

- ❖ Γνωρίζουν το περιεχόμενο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των κυριότερων σταθμών στην ιστορία τους καθώς και των βασικών κειμένων αυτών σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο με έμφαση στα ζητήματα φύλου.
- ❖ Επιχειρηματολογούν ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι για όλους τους ανθρώπους ανεξαιρέτως των χαρακτηριστικών που φέρουν και δη του φύλου και του σεξουαλικού προσανατολισμού.
- ❖ Αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τους σκοπούς και τη σημασία της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης.
- ❖ Αναπτύξουν τις απαραίτητες δεξιότητες για την επιτυχή εφαρμογή της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης.
- ❖ Εφαρμόζουν μοντέλα της εκπαίδευσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο πλαίσιο της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης.
- ❖ Επαναξιολογούν προσωπικές πεποιθήσεις σχετικά με τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, το φύλο και τα έμφυλα στερεότυπα.

- ❖ Καταπολεμούν στερεότυπα και προκαταλήψεις με βάση το φύλο και να μην αναπαράγουν έμφυλες διακρίσεις.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα διαρκεί συνολικά 450 ώρες και αντιστοιχεί με 18 ECVET. Περιλαμβάνει 4 μέρη που πραγματοποιούνται σε 18 θεματικές ενότητες. Το αναλυτικό περιεχόμενο του προγράμματος έχει δομηθεί κατά τρόπο που να καλύπτονται από τη μια οι γνώσεις και οι δεξιότητες που θεωρούνται αναγκαίες να διαθέτουν οι συμμετέχοντες/ουσες που εμπλέκονται ή θα εμπλακούν σε προγράμματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης και από την άλλη όλοι οι εκπαιδευτικοί που επιθυμούν να ενισχύσουν στο σχολικό πλαίσιο τη συμπερίληψη σε ζητήματα φύλου, σεξουαλικότητας και σχέσεων υπό την οπτική των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Παρατίθενται οι θεματικές ενότητες του προγράμματος:

1^ο Μέρος: Ανθρώπινα Δικαιώματα

Τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν αντικείμενο του 1ου μέρους. Η ύπαρξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, για τα οποία καθημερινά γίνεται λόγος στην εποχή μας, είναι το αποτέλεσμα χρόνιων διεκδικήσεων και κοινωνικοπολιτικών αλλαγών. Σταθμός σε αυτά αποτελεί το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και η σύνταξη της Οικουμενικής Διακήρυξης του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του 1948. Σήμερα τα ανθρώπινα δικαιώματα αναγνωρίζονται και κατοχυρώνονται βάσει διεθνών, ευρωπαϊκών και εθνικών νομοθετημάτων. Παρόλο που αποτελούν το θεμέλιο λίθο πάνω στον οποίον η ανθρωπότητα επιδιώκει να οικοδομήσει ένα συμπαγές ειρηνικό και δημοκρατικό τρόπο ζωής για όλους τους ανθρώπους ανεξαρτήτως των χαρακτηριστικών που φέρουν, δεν χαιρούν καθολικού σεβασμού και δεν εφαρμόζονται ευρέως στην πράξη με απόρροια την ύπαρξη ενός συστήματος προστασίας αυτών. Η εφαρμογή και απόλαυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων οφείλεται εν μέρει και στην έλλειψη ενημέρωσης αλλά και γνώσης των ατόμων σχετικά με αυτά. Για το λόγο αυτό η απόκτηση βασικών γνώσεων από τον καθένα μας γύρω από το περιεχόμενο τους και η ευαισθητοποίηση μας στα ζητήματα που "θεραπεύουν" θεωρούνται ύψιστης σημασίας τόσο για την κατοχύρωσή τους όσο και για την άρση πολλαπλών διακρίσεων. Στο παρόν μέρος, σε πρώτο επίπεδο παρουσιάζεται η έννοια των ανθρωπίνων

δικαιωμάτων και οι σημαντικοί σταθμοί αυτών. Καθώς τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι πολυσχιδή η εστίαση γίνεται σε ζητήματα που άπτονται του φύλου και του σεξουαλικού προσανατολισμού με σκοπό την καταπολέμηση των διακρίσεων. Σε δεύτερο επίπεδο, παρουσιάζονται τα βασικά διεθνή και ευρωπαϊκά κείμενα καθώς και το βασικό σύστημα προστασίας αυτών σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Η εστίαση σε ζητήματα σχετικά με το φύλο και το σεξουαλικό προσανατολισμό παραμένει κυρίαρχη. Το 1ο μέρος ολοκληρώνεται σε πέντε θεματικές ενότητες:

1. Ανθρώπινα Δικαιώματα: Έννοιες και εξελίξεις από το 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο έως σήμερα
2. Διεθνή Κείμενα – Σταθμοί για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα
3. Ευρωπαϊκά Κείμενα – Σταθμοί για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα
4. Σύστημα προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο
5. Σύστημα προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε εθνικό πλαίσιο

2^ο Μέρος: Βασικές Έννοιες της Σεξουαλικής Ανάπτυξης

Το 2ο μέρος προσεγγίζει τις βασικές έννοιες της σεξουαλικής ανάπτυξης. Αναφέρεται σε θέματα ανατομίας του ανθρώπινου σώματος, σεξουαλικής ανάπτυξης και αναπαραγωγικής υγείας. Η σεξουαλική ανάπτυξη αποτελεί μέρος της ανθρώπινης ανάπτυξης και συνδέεται με την ψυχοσυναισθηματική εξέλιξη. Η σεξουαλική υγεία περιέχει σωματικές, συναισθηματικές και κοινωνικές πλευρές της σεξουαλικότητας και συμβάλλει στην ευεξία του ανθρώπου. Ακολουθως γίνεται αναφορά στο βιολογικό και στο κοινωνικό φύλο καθώς το βιολογικό δεν ταυτίζεται πάντα με το κοινωνικό όπως και το κοινωνικό φύλο δεν ταυτίζεται πάντα με το σεξουαλικό προσανατολισμό. Αναλύονται οι έννοιες της ταυτότητας φύλου, της εκφρασης φύλου και του σεξουαλικού προσανατολισμού. Δίνεται έμφαση στη γλώσσα που χρησιμοποιείται για τα ζητήματα φύλου και σεξουαλικότητας, η οποία βρίσκεται σε διαδικασία διαρκούς εξέλιξης.

Το 2ο μέρος ολοκληρώνεται σε τέσσερις θεματικές ενότητες:

6. Το ανθρώπινο σώμα και η ανάπτυξή του. Σεξουαλική ανάπτυξη παιδιών και εφήβων
7. Σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία

8. Βιολογικό και κοινωνικό φύλο
9. Σεξουαλικός προσανατολισμός

3^ο Μέρος: Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση

Σκοπός της 3^{ης} θεματικής ενότητας είναι η παρουσίαση του περιεχομένου της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, της θεματολογίας της, της μεθοδολογίας της, του εκπαιδευτικού υλικού της που διαφοροποιείται ανάλογα με την ηλικία των μαθητών/τριών καθώς και η παρουσίαση σχετικών εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων που δύνανται να αποτελέσουν καλές πρακτικές. Καθώς η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση οφείλει να συμβάλει στην κατανόηση και στην ενίσχυση της προστασίας των δικαιωμάτων όλων των ατόμων καθόλη τη διάρκεια της ζωής τους θεωρείται, από διεθνείς οργανισμούς μέρος της εκπαίδευσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ένα είδος εκπαίδευσης που δύναται να οριστεί ως διαδικασία χειραφέτησης και ενδυνάμωσης των ατόμων. Στο πνεύμα αυτό προτείνεται και παρουσιάζεται κατά τον σχεδιασμό των εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την σεξουαλική διαπαιδαγώγηση η μεθοδολογία της εκπαίδευσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα που βασίζεται στο τρίπτυχο: I) Μοντέλο Αξιών και Επίγνωσης/Ευαισθητοποίησης - Κοινωνικοποίησης -Values and Awareness– Socialization Model, II) Μοντέλο Λογοδοσίας- Ανάληψης Ευθυνών- Επαγγελματικής Ανάπτυξης- Accountability–Professional Development Model, III) Μοντέλο Ακτιβισμού- Μετασχηματισμού- Activism- Transformation Model.

Το 3ο μέρος ολοκληρώνεται σε τέσσερις θεματικές ενότητες:

10. Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση
11. Εκπαιδευτικά προγράμματα για την σεξουαλική διαπαιδαγώγηση
12. Σχεδιασμός προγραμμάτων Σεξουαλικής Διαπαιδαγώγησης στο σχολικό πλαίσιο
13. Ο ρόλος των εκπαιδευτικών στον σχεδιασμό και εφαρμογή προγραμμάτων σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στα σχολεία

4^ο Μέρος: Εξειδικευμένα Ζητήματα

Αντικείμενο μελέτης του 4ου μέρους είναι εξειδικευμένα ζητήματα κυρίως σε θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας, του εκφοβισμού και της κακοποίησης. Αρχικά μελετώνται τα έμφυλα στερεότυπα και η πρόληψη και η αντιμετώπιση της έμφυλης

βίας. Στη συνέχεια παρουσιάζονται ο ομοφοβικός και τρανσφοβικός εκφοβισμός που αποτελούν μέρος του σχολικού εκφοβισμού. Η δημιουργία κλίματος συμπερίληψης με τη συνεργασία και τη συμμετοχή των μαθητών/τριών, των εκπαιδευτικών, των γονέων, των οικογενειών και της κοινότητας συντελεί στη πρόληψη του εκφοβισμού. Τα θέματα σεξουαλικότητας παιδιών και εφήβων με αναπηρία αποτελούν την επόμενη θεματική ενότητα. Ακολούθως, παρέχεται η γνώση για την ανίχνευση, αναγνώριση και αναφορά περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης στους/τις εκπαιδευόμενους/ες. Η εν λόγω γνώση στοχεύει στην αξιοποίησή της προκειμένου να βοηθήσουν τα παιδιά και τους/τις εφήβους/ες να ενδυναμωθούν μέσα από την απόκτηση μηχανισμών και δεξιοτήτων αυτοπροστασίας π.χ. απέναντι σε μορφές κακοποίησης, στο sexting, στην έκθεση σε πορνογραφικό υλικό κ.α.

Το 4ο μέρος ολοκληρώνεται σε πέντε θεματικές ενότητες:

14. Έμφυλα στερεότυπα. Πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας.
15. Ομοφοβικός και τρανσφοβικός σχολικός εκφοβισμός. Κατευθύνσεις και οδηγίες για εκπαιδευτικούς και γονείς
16. Θέματα σεξουαλικότητας παιδιών και εφήβων με αναπηρία
17. Πρόληψη σεξουαλικής κακοποίησης και έκθεσης σε πορνογραφικό υλικό
18. Ανίχνευση, αναγνώριση και αναφορά περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης

Συνοπτικός πίνακας Προγράμματος

Περιγραφή Μερών	Ώρες	Διδάσκοντες
Μέρος 1: Ανθρώπινα Δικαιώματα	125	Πίτσου
Μέρος 2: Βασικές έννοιες της σεξουαλικής ανάπτυξης	100	Μαυρόγιαννη
Μέρος 3: Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση	100	Πίτσου-Μαυρόγιαννη
Μέρος 4: Εξειδικευμένα ζητήματα	125	Μαυρόγιαννη
Σύνολο	450	

Αναλυτικός Πίνακας Προγράμματος

Περιγραφή θεματικών ενοτήτων : ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΗ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 9 ΜΗΝΕΣ 450 ΩΡΕΣ

α/α	Μέρος	Θεματικές Ενότητες	Ώρες	Ενδεικτική Ημερ/νία	Πιστωτικές Μονάδες ECVET
1 ^ο	Ανθρώπινα Δικαιώματα	<ul style="list-style-type: none"> Ανθρώπινα Δικαιώματα: Έννοιες και εξελίξεις από το 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο έως σήμερα 	25 ώρες	1 ^η – 2 ^η εβδομάδες	1
		<ul style="list-style-type: none"> Διεθνή Κείμενα – Σταθμοί για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα 	25 ώρες	3 ^η – 4 ^η εβδομάδες	1
		<ul style="list-style-type: none"> Ευρωπαϊκά Κείμενα – Σταθμοί για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα 	25 ώρες	5 ^η – 6 ^η εβδομάδες	1
		<ul style="list-style-type: none"> Σύστημα προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο 	25 ώρες	7 ^η – 8 ^η εβδομάδες	1
		<ul style="list-style-type: none"> Σύστημα προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε εθνικό πλαίσιο 	25 ώρες	9 ^η – 10 ^η εβδομάδες	1
2 ^ο	Βασικές έννοιες της σεξουαλικής ανάπτυξης	<ul style="list-style-type: none"> Το ανθρώπινο σώμα και η ανάπτυξη του. Σεξουαλική ανάπτυξη παιδιών και εφήβων 	25 ώρες	11 ^η – 12 ^η εβδομάδες	1
		<ul style="list-style-type: none"> Σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία 	25 ώρες	13 ^η – 14 ^η εβδομάδες	1
		<ul style="list-style-type: none"> Βιολογικό και κοινωνικό φύλο 	25 ώρες	15 ^η – 16 ^η εβδομάδες	1
		<ul style="list-style-type: none"> Σεξουαλικός προσανατολισμός 	25 ώρες	17 ^η – 18 ^η εβδομάδες	1
3 ^ο	Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση	<ul style="list-style-type: none"> Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση 	25 ώρες	19 ^η -20 ^η εβδομάδες	1
		<ul style="list-style-type: none"> Εκπαιδευτικά προγράμματα για την σεξουαλική διαπαιδαγώγηση 	25 ώρες	21 ^η – 22 ^η εβδομάδες	1
		<ul style="list-style-type: none"> Σχεδιασμός προγραμμάτων Σεξουαλικής Διαπαιδαγώγησης στο σχολικό πλαίσιο 	25 ώρες	23 ^η – 24 ^η εβδομάδες	1
		<ul style="list-style-type: none"> Ο ρόλος των εκπαιδευτικών στον σχεδιασμό και εφαρμογή προγραμμάτων σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στα σχολεία 	25 ώρες	25 ^η – 26 ^η εβδομάδες	1
4 ^ο	Εξειδικευμένα ζητήματα	<ul style="list-style-type: none"> Έμφυλα στερεότυπα. Πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας 	25 ώρες	27 ^η – 28 ^η εβδομάδες	1
		<ul style="list-style-type: none"> Ομοφοβικός και τρανσφοβικός σχολικός εκφοβισμός. Κατευθύνσεις και οδηγίες για εκπαιδευτικούς και γονείς 	25 ώρες	29 ^η -30 ^η εβδομάδες	1
		<ul style="list-style-type: none"> Θέματα σεξουαλικότητας παιδιών και εφήβων με αναπηρία 	25 ώρες	31 ^η – 32 ^η εβδομάδες	1
		<ul style="list-style-type: none"> Πρόληψη σεξουαλικής κακοποίησης και έκθεσης σε πορνογραφικό υλικό 	25 ώρες	33 ^η – 34 ^η εβδομάδες	1
		<ul style="list-style-type: none"> Ανίχνευση, αναγνώριση και αναφορά περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης 	25 ώρες	35 ^η – 36 ^η εβδομάδες	1

5. ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Το πρόγραμμα υλοποιείται ολοκληρωτικά με την προσέγγιση της ασύγχρονης, από απόσταση διδασκαλίας. Με αυτόν τον τρόπο, οι συμμετέχοντες/ουσες έχουν τη δυνατότητα ενός ευέλικτου προγραμματισμού της μελέτης τους. Οι συμμετέχοντες/ουσες έχουν μόνιμη και διαρκή πρόσβαση στο υλικό μελέτης, που επιτρέπει την επαναληπτική μελέτη και επεξεργασία του υλικού. Σε κάθε θεματική ενότητα περιλαμβάνεται ένα βασικό κείμενο, μία παρουσίαση PPT, ένα συναφές video (όπου υπάρχει η δυνατότητα), σχετικές μελέτες και έρευνες και ένα κουίζ εμπέδωσης/αξιολόγησης της ενότητας. Οι συμμετέχοντες/ουσες καλούνται να παρακολουθήσουν αρχικά την παρουσίαση PPT, να μελετήσουν το βασικό κείμενο, να παρακολουθήσουν το βίντεο και να μελετήσουν τις σχετικές μελέτες και έρευνες για να έρθουν σε επαφή με επικαιροποιημένα δεδομένα και πορίσματα. Τέλος, οι συμμετέχοντες/ουσες, συμπληρώνουν ένα κουίζ με βάση το υλικό μελέτης, που λειτουργεί ως αυτοέλεγχος της αποκτηθείσας γνώσης.

Καθόλη τη διάρκεια του προγράμματος οι εκπαιδευόμενοι έχουν δυνατότητα επικοινωνίας με τους εκπαιδευτές για την υποστήριξη της μελέτης τους. Σημειώνεται ότι για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα απαιτούνται: (α) η κατοχή προσωπικού λογαριασμού e-mail και, (β) η δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο και σύνδεσης με την πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης.

6. ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Στους συμμετέχοντες/ουσες που θα ολοκληρώσουν επιτυχώς το πρόγραμμα χορηγείται πιστοποιητικό επιτυχούς παρακολούθησης του προγράμματος διάρκειας 450 ωρών, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Συμμετοχή και επιτυχή συμπλήρωση των κουίζ-φύλλων εργασίας (συνολικά 18) με ποσοστό ορθών απαντήσεων άνω του 50% (ανά κουίζ) και
- Συμμετοχή και επιτυχή ολοκλήρωση σε τελική εξέταση με ερωτήσεις κλειστού τύπου. Για να θεωρηθεί επιτυχής η τελική εξέταση θα πρέπει οι συμμετέχοντες/ουσες να συγκεντρώσουν στην τελική εξέταση ποσοστό ορθών απαντήσεων ανώτερο του 50%

7. ΎΝΑΡΞΗ - ΔΙΑΡΚΕΙΑ – ΤΕΛΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Το πρόγραμμα έχει διάρκεια 36 εβδομάδων και θα επαναλαμβάνεται σε κύκλους. Οι επιμέρους ενότητες έχουν την ακόλουθη διάρκεια:

ΜΕΡΟΣ 1: Διάρκεια 10 εβδομάδες	(125 ώρες)
ΜΕΡΟΣ 2: Διάρκεια 8 εβδομάδες	(100 ώρες)
ΜΕΡΟΣ 3: Διάρκεια 8 εβδομάδες	(100 ώρες)
ΜΕΡΟΣ 4: Διάρκεια 10 εβδομάδες	(125 ώρες)

Ο ελάχιστος αριθμός εγγεγραμμένων είναι 10 εγγεγραμμένοι ανά κύκλο.

Το ύψος των τελών εγγραφής και οι εκπτώσεις δίνονται στον παρακάτω πίνακα και μπορεί να καταβάλλονται σε δύο ισόποσες δόσεις. Η πρώτη δόση θα καταβάλλεται με την εγγραφή και η δεύτερη δόση εντός διμήνου από την εγγραφή.

8. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑΡΤΙΖΟΜΕΝΩΝ

Πέραν από την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος, για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής από τους εκπαιδευομένους/ες:

- ✓ Αποδοχή συμμετοχής τους στο Δειγματοληπτικό Έλεγχο Εγγράφων
- ✓ Αποδοχή συμμετοχής τους στο Δειγματοληπτικό Έλεγχο Ταυτοποίησης
- ✓ Αποπληρωμή του συνόλου των τελών συμμετοχής
- ✓ Αποδοχή συμμετοχής τους στη διαδικασία αξιολόγησης του προγράμματος

Με τη συμπλήρωση της αίτησης οι υποψήφιοι καταρτιζόμενοι αποδέχονται τη χρήση και επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων από το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του Πανεπιστημίου Πατρών για τους ακόλουθους σκοπούς:

Για την διαχείριση δεδομένων & στοιχείων στα πλαίσια της υλοποίησης του Εκπαιδευτικού Προγράμματος,

Για την υποστήριξη σχετικά με υπηρεσίες του Οργανισμού μας και την απάντηση σε αιτήματα, ερωτήματα και προτάσεις σχετικά με τις υπηρεσίες μας,

Για λόγους «εσωτερικής» διασφάλισης της ποιότητας των υπηρεσιών μας,

Για την παροχή πληροφοριών σχετικών με υπηρεσίες και εκπαιδευτικά μας προγράμματα,

Για τη διαβίβαση μέρους των δεδομένων σε εξωτερικούς συνεργάτες για την υλοποίηση της εγγραφής και την τεχνική υποστήριξη στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα,

Για εσωτερικές λειτουργίες και ανάλυση όπως εσωτερική διαχείριση, πρόληψη έναντι απάτης, χρήση από πληροφοριακά συστήματα διοίκησης, τιμολόγησης, λογιστικής, χρέωσης και ελέγχου.

Σε κάθε περίπτωση, οι υποψήφιοι/ες μπορούν να αλλάξουν ανά πάσα στιγμή τις προτιμήσεις τους ή να απαιτήσουν τη διαγραφή των προσωπικών τους δεδομένων από τον οργανισμό μας αποστέλλοντας e-mail στην ηλεκτρονική διεύθυνση kedivim@upatras.gr

Επιπλέον με την ένταξη τους στο πρόγραμμα οι καταρτιζόμενοι/ες αποδέχονται τα ακόλουθα:

Τη συμμετοχή τους στη διαδικασία αξιολόγησης του προγράμματος

Σε περίπτωση ακύρωσης της συμμετοχής στο πρόγραμμα κατάρτισης πριν από τις δύο πρώτες εβδομάδες λειτουργίας του, το Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. Π.Π. παρακρατά ακυρωτικό τέλος 50% της αρχικής κατάθεσης συμμετοχής, ενώ σε περίπτωση ακύρωσης μετά το πέρας των δύο εβδομάδων το Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. δικαιούται παρακράτησης του συνολικού ποσού της κατάθεσης

9. ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ

Επιστημονικά Υπεύθυνη - Εκπαιδεύτρια

Χαρίκλεια Πίτσου-ΕΔΙΠ, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας Πανεπιστημίου Πατρών.

Η **Πίτσου Χαρίκλεια** σπούδασε Παιδαγωγικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και στη συνέχεια έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Πατρών στην ειδίκευση «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: η Ελληνική ως Δεύτερη ή Ξένη Γλώσσα». Κατόπιν εκπόνησε διδακτορική διατριβή με θέμα: «Οι πολιτικές του ΟΗΕ σχετικά με την Εκπαίδευση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (1995-2009). Η εφαρμογή του εκπαιδευτικού μοντέλου της «γνωστικής πυραμίδας» στα Ελληνικά Παιδαγωγικά Τμήματα Δασκάλων και Νηπιαγωγών».

Έχει εργαστεί στη Α/θμια Εκπ/ση ως ΠΕ60 και ως Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων. Από τον Απρίλιο του 2019 είναι Ε.ΔΙ.Π. στο Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας του Πανεπιστημίου Πατρών και συμμετέχει σε ερευνητικά προγράμματα και στη διδασκαλία μαθημάτων του προπτυχιακού και του μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών. Παράσχει διδακτικό έργο εκτός από το Πανεπιστήμιο Πατρών και στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Στο παρελθόν έχει διδάξει και στην Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΑΣΠΑΙΤΕ) Πατρών.

Το πεδίο των ερευνητικών της ενδιαφερόντων είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα, η εφαρμοσμένη παιδαγωγική, οι πολιτικές για την ανώτατη εκπαίδευση και τη διά βίου μάθηση. Βιβλία και επιστημονικά άρθρα της έχουν δημοσιευθεί στην ελληνική, αγγλική και γαλλική γλώσσα.

<https://www.edu-sw.upatras.gr/faculty/pitsou-charikleia/>

Αναπληρώτρια Επιστημονικά Υπεύθυνη - Εκπαιδεύτρια

Μαυρόγιαννη Θεώνη-ΕΔΙΠ, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας Πανεπιστημίου Πατρών.

Η **Μαυρόγιαννη Θεώνη** είναι κάτοχος πτυχίου από την Αρσάκειο Παιδαγωγική Ακαδημία Πατρών, πτυχίου (B.Sc.) ψυχολογίας και μεταπτυχιακού (M.Sc.) σχολικής

ψυχολογίας από το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου, διπλώματος στη Παιγνιοθεραπεία από το Πανεπιστήμιο του Roehampton και διδακτορικού διπλώματος στις Επιστήμες της Αγωγής από το Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών. Έχει ολοκληρώσει την εκπαίδευση στη γνωσιακή ψυχοθεραπεία. Υπηρέτησε σε σχολεία του Λονδίνου και ήταν ιδιώτης ψυχολόγος έως το 2002. Υπηρέτησε ως ψυχολόγος στο ΚΔΑΥ/ΚΕΔΔΥ/1^ο ΚΕΣΥ/1^ο ΚΕΔΑΣΥ Αχαΐας από τον Σεπτέμβριο του 2002 έως το Σεπτέμβριο του 2021, ενώ από τον Δεκέμβριο του 2012 ήταν και προϊσταμένη της Υπηρεσίας. Η διδακτική της εμπειρία στη Τριτοβάθμια Εκπαίδευση είναι στο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης «Ευάγγελος Παπανούτσος» (2006-2012), στην Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε (2012-2013), στο Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών (ακαδημαϊκή εμπειρία-εαρινό εξάμηνο 2017) και στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» του Πανεπιστημίου Λευκωσίας (2016-σήμερα). Από τον Οκτώβριο του 2021 είναι Ε.ΔΙ.Π. στο Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας Πανεπιστημίου Πατρών και συμμετέχει στη διδασκαλία μαθημάτων στο προπτυχιακό και μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών. Έχει συμμετάσχει στη συγγραφή βιβλίων, άρθρων και παρουσιάσεων σε συνέδρια. Επιπλέον έχει συμμετάσχει σε 24 ερευνητικά προγράμματα (ευρωπαϊκά και εθνικά) που υλοποιήθηκαν από το Πανεπιστήμιο Πατρών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Ι.Τ.Υ.Ε., Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (νυν Ι.Ε.Π.), Institute for Advanced Studies (IHS)-Vienna-Austria, ενώ πολλάκις έχει συμμετάσχει ως εισηγήτρια/επιμορφώτρια σε γονείς και εκπαιδευτικούς.

<https://www.edu-sw.upatras.gr/faculty/mavrogianni-theoni/>